

A felső-krisztinavárosi szkóla

Hogy is kezdődött? Lelkes, diploma előtt álló, ötödéves karvezető-hallgató voltam, amikor Nagy Imre plébános úr megbízott azzal, hogy szervezzek egy gyerekkórust, amely majd az akkor még működő nagy énekkar utánpótlását is biztosítja. Akkora már „megfertőződtem” a gregoriánnal: Dobszay László tanár úr és Szendrei Janka kórusában énekeltem.

Ötéves korom óta tanultam zenét, de a Schola Hungarica együttesbe kerülve úgy éreztem, egy teljesen új, csodálatos világ tárult fel előttem. A plébános úr felkérése éppen kapóra jött, hiszen régóta vágytam egy olyan kórus részese lenni, mely énekeivel szorosan követi a liturgia rendjét, miközben imádsággá formálja az éneket, és imádkozóvá az énekest.

Az első őszön hat főből állt a kórus, 8–10 éves, lelkes gyermekekből. Bár szorgalmasan készültünk három hónapon át, advent első vasárnapján remegő lábakkal —és hangszálakkal— léptünk be a templom kapuján: eltaláljuk-e a hangot, működik-e a mikrofon, milyen lehet 2–300 ember elé kiállni és vezetni az éneket? Óriási könnyebbség volt a Népénektár megjelenése, hiszen addig sokat kellett kottázni, gépelni, hogy a liturgikus idővel lépést tartsunk. Jó látni, hogy egyszerű antifónákat, zsoltárokat 2–3 év után fejből éneklnek. Az évről-évre visszatérő tételeket kedves ismerősként: „Aha, ezt tavaly is énekeltek!” — felkiáltással üdvözlik.

Ahogy „öregedtek” szkólásaink, lassan vegyeskarrá változtunk, így minden szentmisén elhangozhat egy-egy többszólamú, alkalomhoz illő motetta is. Eleinte kéthetenként, majd —a csapat növekedését látva— hetenként álltunk az oltár mellé. Lelkesedésünkben új és új alkalmakat kerestünk az együtt imádkozásra. Többféle próbálkozás után kialakult a szombat esti vesperások rendje. Közel tíz éven át három fiatalember vezette a közösség énekét. (Idén sajnos, nem akadt vállalkozó erre a feladatra.) Adventjeinket különösen széppé varázsolják a Rorate-misék, melyeket kakaó és kalács követ a plébánián. A kezdetben kételkedő hangok elcsendesültek, a hajnali hat órára megtelt padsorokat látva.

Nagyon sokszor fölmerül a kérdés: néha jó volna „koncertszerűen” is fellépni. Erre évente egyszer, advent negyedik vasárnapján kerítünk sort. Meghívjuk az énekelni szerető szülőket, testvéreket, a plébánia más közösségeinek tagjait (pl. gitárosokat) és egy-, másfél hónapi próbaidőszak után adventi zenés áhítatot tartunk templomunkban. Idén Vivaldi Magnificatját adtuk elő.

Ebben az évben lett 16 éves az énekkar. Legszebb emlékünknél II. János Pál pápa első látogatásához fűződik. A Hősök terén az egyesített kórus első sorában állhattunk —hála a tagság alacsony életkorának és ennek megfelelő méreteinek—, így a pápa közvetlen közelünkben haladt el. Úgy látszik, a csöppnyi fehér ruhák varázsának ő sem tudott ellenállni, és —letérve útvjáról— odajött hozzánk, kit megsimogatott, kinek kezét szorította meg, majd áldást adva, mosolyogva haladt tovább. Bevallom, ez az epizód némi irigységet keltett a többi kórus körében, mi pedig büszkén fújtuk az éneket a „mi” papánknak...

A barátságok születésének, a közösségbe való beilleszkedésnek legjobb alkalma mindig a nyári tábor. Emlékezetünk számtalan kedves emléket őriz az egyhetes együttlétekről. Szinte az egész országot bejártuk már: Piliscsaba, Pilisszentlászló, Szilvásvárad, Őrszentpéter, Pannonhalma, Ásványráró, Péli-föld-Szentkereszt, Héreg, Sárpentele, Zsámbék, Sümeg, Tokod, Apátistvánfalva, s legutóbb Falloskút volt a zajos csapat (kb. 40 fő) táborhelye. Hogy a táboroztatás is egyfajta művészet, arra az első táborban döbbsentem rá. Mint végzős pedagógus-jelölt, riadtan kérdeztem a minket kísérő pótmamát: „Mit csináljak, hogy végre elaludjanak?!” Semmit nem kellett csinálni. Ugyanis a második napra kikapasztalták, hogyan lehet az első emeletről a földszintre és vissza zajtalanul közlekedni, így a kamaszokra jellemző tapintattal hagyták, hogy a felnőttek kipihenjék magukat... Közben viszont megtanulták fejből énekelni a kompletóriumot; tudnak (jól-rosszul) zsoltározni; a Népénektár antifónáit kotta nélkül fűjják; ismerik a liturgia, az egyházi év rendjét, és valószínűleg —remélem— felnőtt korukban is táplálja hitüket az a kevés, amit az Egyház kincsesládából gyermekként megtanultak.

Tőkés Tünde

Beszélgetés Fülöp Géza pécsi kántorral

Az egyházzene helyzete sokat változott az elmúlt 40 év alatt. Rengeteg újítás került terítékre —beleértve ebbe az új énekeskönyvek megjelenését is— több-kevesebb sikerrel. Arról, hogy mi is történt ebben az időszakban, Fülöp Gézát, ma is praktizáló pécsi kántort kérdeztem.

— *Hogyan döntötted el, hogy kántor leszel?*

— Elemista koromban szüleim beíratk zongorázni, ami megadta számomra az alapot. Később, mikor a győri szemináriumba kerültem, szkolában énekeltem. Jó hangom volt, vezető szerepet kaptam: én tanítottam be az énekeket. Az orgona már akkor is nagyon érdekelt, de nem csak a játék, hanem maga a hangszer is. Ezért, miután befejeztem tanulmányaimat, kitanultam az orgona-építés mesterségét is. Azt már a szemináriumban eldöntöttem, hogy nem lesz pap belőlem, mégis szívesen maradtam volna az Egyház kötelékében.

— *Hol és mikor kezdted pályádat?*

— 1963-ban szereztem meg a kántorlevelet, de csak 1965-től játszom templomban. Visszamentem Pécsre, ott a gyárvárosi templomban kaptam kántori állást. 1975-től húsz éven át temetéseken is énekeltem.

— *Voltak kezdeti nehézségeid?*

— Természetesen, mint minden pályakezdőnek, voltak. A kántorképző nem volt nagyon erős —szerencsére ma már jobb a helyzet—, igazán orgonálni viszont nem ott tanultam meg, hanem később, a „Szent vagy, Uram”-on. Szűk repertoárral indultam, de folyamatosan tanultam az új énekeket is, így lassan a teljes könyvet énekelhettük. Dicséretes volt az ottani közösség részéről, hogy egy emberként énekeltek velem. Ez az egyik legnagyobb öröm egy kántornak.